

w SOBOTE DNIA 13. MAJA ROKU 1786

Z Wilna dnia 13. Maja.
W przeszły Poniedziałek Uroczystość Imienin J. K. Mci P. N. Mił stokrotnym o switanu z armat wystrzeleniem przez Garnizon Mieyski ogłoszona z wielką tu wspaniałością obchodzona była. Po godzinie 10. za przybyciem Xżęcia Jmci Pastorza Naszego z prześwietną Kapi-

tułą tuteyszą, oraz Senatu Akademickiego w zwyczajney paradye tudzież Państwa tu przytomnego, Officerow z Reymentami tu konsystencyą mającemi, całego Duchowieństwa, Szlacheznego Magistratu ze wszystkimi Cechami do Kościoła Akademickiego, J. X. Zienkowiez Biskup Ariopolitański, Prałat Dzie-

waler Orderu Białego Orła, w asystencyi liczego Duchowieństwa miał Mszę śpiewaną Biskupim obrządkiem, podczas którey J. X. Karpowicz Kanonik Smoleński S. Teologii Doktor i tęże w tuteyszey Akademii Professor wrodzoną sobie wymową miał Kazanie z owych słow Ewangielii *Fiet unum ovile & unus Pastor. o Jedności i zgodzie Obywatelów z Królem swoim, i z sobą wzajemnie*, dowodząc: imo *Ze to jest prawdziwie cnotliwa Oyczyzny miłość. zdo Ze na tym zasadzona jest prawdziwa Oyczyzny całej szczęśliwość*. Po zakończoney Mszy wielkiey Xże Jmć Pasterz Nasz przy liczney asystencyi prześwietney Kapituły i całego Duchowieństwa Biskupim obrządkiem intonował *Te DEUM Laudamus* na podziękowanie Bogu za szczęśliwe panowanie Najjaśniejszego Monarchy, przy potroynym *Salve* przez Infanteryą i stokrotnym uderzeniu z armat przez Artyleryą tuteyszą. Po zakończonym Nabożeństwie Xże Jmć dawał wielki obiad dla całego Państwa tu przytomnego.

Wieczorem zaś na tuteyszym publicznym teatrze Aktorowie

czystości dali pierwszą w kraju naszym Oyczytnym ięzykiem reprezentacyą Komedyi sławney w Europie Pana *Caron de Beaumarchais* pod tytułem: *Wesele Figara*. sztukę tę na żądanie wielu dystryngwowanych w tęj Stolicy osob na Polski ięzyk przełożoną, wielkim nakładem na wspaniałe dekoracye, ubior i całą do niey przyzwoitą okazałość Antrepriza tuteysza na okazanie winney Monarsze wdzięczności najsławietney wystawiła. Komedyata dwa razy z powszechnym liczego spektatora ukontentowaniem reprezentowana, dla przyssługi publiczności już jest do druku podana.

Z Włoch dnia 5. Kwietnia. Trzęsienie Ziemi, doszło już y do *Tryestu*, gdzie wiele kupieckich domów liczą wniwecz obróconych; dom zaś Kapitana Portu, w ziemi został zagrzebiony. W tak strasznym Trzęsieniu (na dwa Milliony trzykroć sto tysięcy *Złotych* szkody czyniącym) żaden iednak obywatel nie zginął. W *Kalabrii*, znowu było Trzęsienie dnia 10. Marca. Tegoż dnia, y tegoż nieszczęścia doznała *Sycylia* gdzie *Messyna* wiele liczy oba-

wanych; kray zaś *de Patti*, cały prawie z gruntu jest zniszczony

Z Sztokolmu dnia 7. Kwietnia.
Dnia 20. przeszłego miesiąca, zgromadzony był extraordynaryinie Senat za rozkazem Króla Jmci, który miał do niego mowę, wyrażając przyczynę, dla której go zwołał, to jest końcem ustanowienia Królewskiej *Szwedzkiej Akademii*, dla poprawy Narodowego języka, na wzór Akademii *Francuskiej*, ustanowionej w Roku 1635. Z tą tylko różnicą, że do niej ma wchodzić 18. osób

Z Rzymu dnia 8. Kwietnia.
W tutejszym peryodycznie wychodzącym z druku Daryuszku, zwanym *Cracas*, dnia dzisiejszego położony jest (z woli iak mówią, Kardynała Sekretarza Stanu) następujący Art. „kul: Znaydowało się w wielu „Gazetach, że *Ociec S.* na zdanie wielu Monarchow, myśli o suppressyi Zakonu *Dominikańskiego*. Upewnia się „*Publicum*, że to wszystko, nie „zawodnie jest fałszem.

Z Wiednia dnia 8. Kwietnia
Minister Cesarzski w Rzymie, Kardynał *Herzan*, miał otrzymać rozkaz, nalegać mocno u

nowego Arcybiskupa w *Gratz*, y od uwolnienia od ślubow niektórych prywatnych osób

Z Bawaryi dnia 8. Kwietnia.
Pryncypalny zarzut, który czyniono *Illuminatom* przy ich wygnaniu, był ten, że oni po wszystkich Iurydykcyach y Kollegiach, większość głosow mie wali.

Z Londynu dnia 11. Kwietnia
W publicznym *Angielskim* Piśmie dochody domu Królewskiego w następujący sposób są wyrażone: Cywilna lista 900,000. *Funtow Sztterlingow.* Dochód z *Hannoweru* 100,000. Z Xięstwa *Wallis* 10,000. Z Xięstwa *Lancaster* 20,000. Z Xięstwa *Cornwalis* 70,000. Procent ztąd Królowi należyty, 150,000. Summa 1,340,0000. *Funtow Sztterlingow.*

Nowy okręt zwany *Imprenable*, który wkrótce wynidzie na morze, jest w ten sposób zrobiony, iż każdego czasu wszystkich swych armat będzie mógł zażywać, czego w czasie szturmow do tychczas okręty czy nie niemogły,

Podług podaney specyfikacyi od naszego marynarstwa w *Anglii* toż marynarstwo składa

wych; 11. okrętów od 50. ar-
mat; 106. Fregat; y 50. Sza-
lub.

Z Paryża dnia 18. Kwietnia
Nieustają dotąd Anekdoty ty-
czące się ołob uwikłanych do
interesu o ową brylantową sztu-
kę. Teraz słyhać, że Pani *de*
la Motte u pewnego Bankierza
pod imieniem Królowey, dwa
kroć sto tysięcy *Liwr.* poży-
czyła; także dostała znówu in-
ney pewney summy od drugie-
go Bankierza, y jeszcze 15,000
Liwrów od pewney Damy, któ-
rey obiecała wystarać się o urząd
Vice Guwernatki des Enfants de
France. Pan *de Vilette* powiada
teraz że on wprowadzie pod-
pisał imię *Marie Antoinette de*
France. ale niewiedział na co, y
aż się potym dowiedział o wszy-
stkim. Panna *Oliva* (która cię-
żarną do *Bastylii* weszła) już
jest bliska porodzenia. Do dano
iey osoby do pilnowania Lecz-
lękaia się, ażeby odbywszy po-
łóg, niebyła haniebną śmiercią
ukarana.

Memoryał Xiążęcia Kardy-
nała *de Rohan* wydzie we 14.
dniach. W Wielki tydzień wca-
le niespodzianie prezentowano
mu Panią *de la Motte*, Pannę

za pewną rzecz głoszą, że Pan-
na *Oliva* wiedziała o tym, iż
osobę Królowey ma udawać w
zwierzyńcu *Wersalskim*, y że
miał być Xiąże Kardynał *de*
Rohan, przed którym ona miała
tę grać rolę. czego się ona za-
piera w swym memoryale. Pan
de Vilette miał to wszystko od-
kryć. Jeżeli to jest prawda, te-
dy Panna *Oliva* nie jest tak nie-
winna, iak twierdziła. Ukaże
się to także, czy niewchodziła
ona do interesu owey brylna-
towej sztuki.

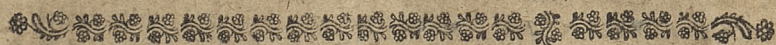
Z Bruxelli dnia 29. Kwietnia
Dnia dzisieyszego przybył tu
z podróży swey *Wiedeńskiej*
Xiąże Jmć Generalny nasz
Gubernator z małżonką swo-
ią.

Z Amsterdamu dnia 15. Kwiet:
Piszą z *Rossyi*, że w *Kronstadt*
będzie wystawiona Flota, zło-
żona ze 20 wojennych okrę-
tów, które na początku wiosny
wyidą krążyć po *Morzu Szrod-*
ziemnym. Jeszcze nieustale po-
głoska, że *Genua* y *Neapol* od-
stąpią *Rossyi* pewnego portu na
tymże *Morzu Szrodziemnym*

S U P L E M E N T

DO GAZET WILENSKICH

w SOBOTĘ DNIA 13. MAIA ROKU 1786

Z Stambulu dnia 17. Marca. Nowy *W. Wezyr*, nie oszczędza, ani pieniędzy, ani pracy, do naklonienia na swą stronę Państwa y pospolstwa. Codziennie rozsyła wielkie prezenty; ponieważ zaś fundamentalnie zna wewnętrzny stan Państwa y Rządu, y barzo dobrze wie, iakimi sposobami można ziednać sobie zaufanie y fawor pospolstwa, przeto tey swey wiadomości używa na własny pożytek, y tak mu się już dość w krótkim czasie znacznie poszczęściło, że wielka liczba malkontentow, czyli nieukontentowanych, swoje przeciwnie mu sentymenta odmienili, y zupełnie do niego przystała interelowa.

Musty, który niedawno z swoją familią y z swemi partyzan-

tami mocno się opierał Elekcyi tego nowego *W. Wezyra*, y z tey przyczyny został zkazany na wygnanie do dobr swoich nad *Morzem Czarnym* leżących w tych dniach znaczne od tegoż *W. Wezyra* otrzymał prezenta, który szuka jego przyiaźni. Iedyna znacznieysza odmiana, która za rządow tego terażnieyszego *W. Wezyra* nastąpiła, jest złożenie z urzędu Szefa, czyli *Agi Lanczarskiego*. Najpierwszy po nim z porządku w tym Reymencie *Lanczarskim* zawakowany otrzymał urząd, y w ten sposób, w całym Reymencie promocyja nastąpiła, z której zupełne wynikło ukontentowanie.

Z Lizbony dnia 21. Marca. Już na 4. milliony *Piastrow* wy-ratowano z zatopionego w mo-

rzezu okrętu *St Pierre d' Alcantara* Nurek, który w osobliwszey machine przez dwie godziny miał zostawać w wodzie, czy- nił pierwszą próbę, która się wcale mu nieudala y barzo nie- szczęśliwie poszła. Rury od tey machiney złamały się, y gdy nu- rek, który ledwo przez jednę minutę zostawał w wodzie, z wody był wyciągnięty bez zmy- sów, krew mu się rzuciła gębą y oczami. Dorozumiewaia się, że ta machina może być tylko używana na rzecze, gdzie woda iest nie nazbyt głęboka, y spo- koyna.

Z Neapolu dnia 28. Marca.
Na rozkaz Króla Jmci *Hisz- pańskiego*, zdjęte są Królewskie herby z tuteyszego domu Mini- stra tegoż Dworu *Hiszpańskiego*; Co zdaie się być nieomylnym znakiem niechybney kłotni mię- dzy temi dwoma Dworami, tak blisko z sobą krwią złączo- nemi.

Z Lugdunu dnia 31. Marca.
Co się tycze popełnionego tu u Bankierza złodzieystwa, co- dziennie większe ukazuią się śla- dy Już trzech osadzono w are- fcie, y około 54.000. *Liwrow* iest odebranych. Herfzta tey bandy ieszcze niemamy, który

połowę wykradzioney tak zna- czney summy, dla siebie zabrał Jest on tak chytry y ostryżny, iakiego trudno znaleźć. Oprócz dwóch listow, które on pisał do tych, których okradł, teraz rozpoczoł korespondencyą z iednym z naszego Magistratu, który siostrę iego kazał osadzić w więzieniu. Kiedy on tę kor- respondencyą daley zechce kon- tynuować, zbierze się ciekawa kollekcyja listow. Kładniemy tu kopią listu tego łotra *Antoin Thevenet* do J Pana *Rey* Kon- syliarza prezyduiącego w *Lug- dunie*, pisany pod datą z *Chalons* ale za pewne z *Lugdunu* ieszcze gdzie go niedawno widziano. Ten iego list w następujących stoi słowach: „ Dowiedziałem „ się, że Panna *Thevenet*, siostra „ moja, iest wzięta do arefztu. „ Wcale ona iest niewinna, y „ iezeli iest w czymkolwiek go- „ dna kary, tedy w tym chyba „ tylko iż nadto miała ku mnie „ przywiązania i przychylności „ Nie wnoś W Panu żadnego „ ztąd podeyrzenia, gdyż po- „ wiadam mu, że iest niewinna. „ Niemoge W Panu tyle razy, „ wielebym życzył, toż samo „ powtórzyć, y ponowić, tak „ dla iego w tey mierze prze-

„sprawiedliwienia y obrony.
„Wiele ieszcze innych nie-
„winnych osob iest wciągnio-
„nych do teyże okoliczności,
„w którey ięczy nieszczęśliwa
„siostra moia, pod rygorem
„Sądow Jeżeliostrzeżenie moie
„oblaśni Sąd przed serowaniem
„dekrety, na tenczas pomyślny
„skutek odnieść moie żądanie.
„Kończę ten list, gdyż żadne-
„go momentu opoźnić niechcę
„do mego wyjazdu, abym sobie
„pożyłskł bezpieczeństwo, któ-
„rego nieznaydę w *Dijon*. ani
„też gdzieindziej za granicą.
„Tak wielkie na mnie zařta-
„wione są řidła, iż mało iest
„mieyřc, na którychbym mógł
„być bezpiecznym. Lecz iak-
„kolwiek bądź, naylepiey po-
„stąpię, gdy będę, ile możności
„unikal nieszczęřcia. Mam ho-
„nor zostawać z winnym re-
„spektem (lubo to zdaie się mi
„być rzeczą daremną y nie-
„pożyteczną, ale to nic niewa-
„dzi) W Pana nayniższym řlu-
„gą. *Thevenet.* „

Z *Nadwiřły* pod *Toruniem*
dnia 1. Kwietnia Dnia 23. prze-
řzłego mieřcia, ruszyła się gęřta
kra na *Wisle* pod *Toruniem*,
która przechodząc przez most

nowała. Tegoż łamego dnia
przyłegłe do *Torunia* okolice
zostały zalane, y ta powođ do
tak wysokiego przyszła řtopnia,
iż przeszło iuź lat řto, iak takiey
tam niepamiętaią. Osobliwie o
milę będąca od *Torunia*, nale-
żaća do miasta wieř, nayzna-
cznieyszā poniořła škodę. Wła-
řnie naprzeciwno niey, nie-
zmierne kupy lodow wřřtrzymały
bieg wody dłużej niźeli przez
28. godzin, przez który prze-
ciąg czařu pęd wody niemaiąc
gdzie się obróćić, zalewał całe
tey wři okolice, y na niźszych
mieyřcach woda na 12. do 15.
nawet řokci wezbrała. Szkođa
która się przez ten zalew řtała,
iest barzo znaczna. Tama, z
wielką pracą y kosztem w roku
zesřłym zrobiona, do řczętu
zerwana została. A cóż mówić
o škodach, które ponieřli go-
řpodarze. Domy, y ogrody,
zruynowane są y zniszczone,
drzewa z korzenia powyrywa-
ne, inne sprzęty domowe wo-
da zabrała y poniořła. Gdy iuź
woda opadła była, na pięć řokci
lodow leżało na polach, cały
przeřzłoroczny zasiew y drogi
zaiszczyły. Obywatele tey wři,
tym barziej godni są polito-

Wanna, 12 33 9. 122 122 122 122
pomierne miewali, urodzaie, a
na przeszloroczny zasiew za-
kupować zboże musieli. Także
znaczne były zalewy w innych
okolicach *Torunia*, w *Pansau*,
Bösendorf, y *Garnowo*.

Z Paryża dnia 3. Kwietnia
W Caseaux w Hrabstwie *de*
Comminges, dway rozpuſtni
młodzianie, zwiodszy już tyle
dziewczyn, kufili się o jedną
nazwiskiem *Katarzynę Estinès*.
Gdy ta, żadną miarą niedała
się tym plugawcom uwieść; śle-
pa tych miłość, w równie za-
ślepioną przemieniła się ku tej
panience nienawiść, chcąc ją
zgubić na życiu y na sławie,
poszli do Sądu y donieśli, że ta
Katarzyna, oycę swego otruła.
Niemaiąc na to żadnego dowo-
du, naykrotszego y naypewniej-
szego w takim razie chwycili się
spofobu, to jest przekupić Sę-
dziów; co się też im y udało.

Przekupieni Sędziowie, skaza-
żenia za sprawiedliwe y ocze-
wiste; a zatym tę panienkę de-
kretowali na haniebną i okrutną
śmierć, ażeby była żywcem
palona. Wydany był ten Dekret
w Sądach Prezydyalnych *de*
la Riviere; na którym zasiadało
trzech Sędziów, jeden nazwi-
skiem *Barre*, drugi *Leguands*, a
trzeci, syn ostatniego. Potępio-
na niewinnie udała się do Par-
lamentu *de Toulouse*. Tam, gdy
się iej niewinność iawnie po-
kazała, oraz cała złośliwa intryga
odkryła się; wyrokiem Parla-
mentu panienka od potwarzy
oczyszczona, a owi Prezydyalni
niesprawiedliwi Sędzowie de-
kretowani zostali. Wszakże wſzy
scy trzej pomienieni Prezy-
dyalni Sędziowie, ucieczką ra-
towali się; Pisarz tylko tychże
Sędziów, w areszcie jest osa-
dzony.

DONIESIENIE z WILNA

W Drukarni tutejszey J. K. Mci. przy Akademii Wileńskiej znajdu-
ją się książki następujące, 1. *Xiądz Pleban*, 2. *o doskonałym Prawo-*
darstwie przez *X. Bogusławskiego S. P. 3. Zbiór ciekawych wi-*
domości od początku wynależenia nowych krajów w Rosyi, dla któ-
rych odkrycia Piotr Wielki Imperator Rosyjski pierwszy wydał
plantę, z Rosyjskiego ięzyka przetłumaczony.